

Inserati se sprejemajo in velja trikratna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat.
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske ulice št. 44.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Vabilo k naročevanju

„SLOVENCA“.

Po pošti prejemati velja pri trikratnem izhajanju list za celo leto . . . 10 gl. — kr.
„ pol leta . . . 5 " — "
„ četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji sprejemati:

Za celo leto 8 gl. 40 kr.
„ pol leta 4 " 20 "
„ četrt leta 2 " 10 "
Posamezne številke — " 7 "

Za bogoslovce, dijake in učitelje:

Za četrt leta 1 " 50 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

List pošljemo vsem dosedanjim naročnikom. Kdor se ne misli naročiti, naj ga pošlje nazaj, ker ga sicer smatramo kot naročnika. Tudi prosimo tiste gospode, ki naročnine še niso poravnali, da bi to storili prej ko mogoče, da tudi mi poravnamo račun v tiskarni.

Naročnina se pošilja najceneje po poštnih nakaznicah (Postanweisungen)

opravništvu,

na dunajski cesti št. 15.

Nemškutarji v Ptujem.

Poletna vročina dela tudi človeško kri bolj gorko in burno. Iz tega sledé razni boji in pretepi, ki se ob tem času najbolj pogosto godé. Tako se ravno zdaj poroča, kako so se v Marsilji srdito stekli Francozi in Lahi; v Pragi je bila majhna praska med Čehi in nemškimi študenti; tudi iz Plzna in Brna se poročajo nemiri. Madjarom pa je zarad bližnjih volitev kri tako zavrela, da od vseh strani

prosijo za vojaško pomoč, ki pa brž ko ne volilnih pobojev povsod ne bo mogla zabraniti.

Ni se toraj čuditi, da je poletno solnce razgrela tudi štajerske nemškutarje, da so se zbrali v Ptujem in slovenskemu narodu vojsko napovedali. Nemško društvo iz Gradca je celo stvar vravnalo in pridružili so se razni nemškutarji spodnje Štajerske, iz Ptuja, Maribora, Bistrice, Celja itd.

Bili so skupaj zbrani možje enega srca in enega duha, sami zagrizeni in fanatični tevtoni in sovražniki naše narodnosti in njenih natornih pravic. Priznati se mora možém, da so govorili brez ovinkov in odkritosrčno. Včasih so se zakrivali še s kakim figovim peresom „liberalstva, ustavoverstva ali naprednjaštva“, tabart pa so se pokazali v celi svoji odljudni nestrpljivosti. Rekli so kar naravnost, da ravnopravnost vseh narodov ni mogoča, da jo odrekašo v prvi vrsti posebno Slovincem, „katere imajo še v svoji oblasti“, da se mora upeljati nemški državni jezik, da se morajo ljudske šole na spodnjem Štajerskem ponemčiti, in da se mora vsaj srednjim stanovom usiliti nemški jezik. Novega niso s tem nič povedali, mi že zdavnej vemo, da je to pravi nemškutarski program; pa kakor rečeno, tako brez ovinkov tega še nikoli niso povedali, kakor letos v Ptujem, in za to odkritosrčnost jim moremo le hvaležni biti, vsaj bodé Slovenci na Štajerskem vedeli, česa se imajo od teh ljudi nadejati.

Zavračati smeje in krivične, da rečemo neumno brutalne trditve teh mož nam pač ni treba, ker se je to že tolikrat in tako teme-

ljito zgodilo, da bi se pravilo, vodo v morje nositi, ko bi hoteli na novo utrjevati načela, na ktere je zidan naš narodni program. Po nemškutarskem programu obsojeni smo k narodni smrti, ker pa kot narod umreti nečemo, jasno je, da se moramo in hočemo z nemškutarijo boriti „do iztrage naše ili njihove“, kakor so nekdanj Hercegovci rekli. Iz početka smo se nad takimi nemškutarskimi izjavami jezili, zdaj pa nas obhaja tak čut nad tem ptujskim programom, kakor bi se nas hotel smeh prijemati. Po tolikoletnih političnih bojih, ko se je vendar jasno pokazalo, da se narodna ideja zatreti ne dá, po tolikem vidnem napredku narodne in vidnem propadu centralistične, nemškutarske stranke, po toliko važnih dogodkih in premembah na istočni naši meji, kakor tudi v naši notranji politiki, — bil bi človek vendar mislil, da se bodo ti ljudje spametovali, da bodo spoznali nemogočnost svojega programa, ter da bodo vsaj v nekterih stvareh odjenjali, da si vsaj nekaj rešijo ter si ohranijo videz vladne sposobnosti. Toda „quem deus perdere vult, demantat, — kogar hoče Bog končati, ga s slepoto vdari“ — kakor bi se nič ne bilo zgodilo ali spremenilo, ostanejo pri svoji trmi, ter svojo nestrpljivost če mogoče še povikšujejo, ker zahteva državnega jezika je nova reč, ravno tako želja po nemčevanju vseh ljudskih šol na Štajerskem. Ali ni to jasen dokaz, da se s to stranko ni mogoče pogajati? Mi bi želeli, da bi naša vlada prav skrbno preštudirala resolucije, ki so se v Ptuji sklenile, vsaj bi morala iz tega jasno spoznati, kako zelo se jo motila in se še moti,

Kdo dela točo?

Po hrvaškem izvorniku prosto spisal

Podlogarjev France.

IV.

(Konec.)

Nobeden ne črhne besede; le Košnikova Mica opomni: „Kaj misliš, da te nevedni otroci poslušajo? Kaj si se to v farovžu naučil?“ Tu se je prav nesramno zasmejala, kajti Mirko je šel res včasih v farovž.

„Tudi ti si bila uže večkrat v farovžu, pa moram reči, da si nisi zapomnila pametnega in koristnega pogovora, ki si ga tamkej čula. To si pa jaz v čast štejem, da morem z našim gospodom fajmoštrom občevati.“

To izgovorivši Mirko zopet nadaljuje svoj govor, ki mu ga je bila Košnikova Mica pretrgala, rekoč:

„Zadnja toča je nas in našega gospoda fajmoštra potolkla, in vsaki pot, ko bo nas potolkla, bo tudi njega. Da ga sosedni fajmošter iz jeze tolče, spustil bi točo le na njegovo zemljo, nas bi pa čuval, ker vi mislite, da lahko točo spusti, kamor jo hoče. Do sedaj niso bili duhovniki naši sovražniki. Ako bi fajmošter svoje farmane tolkel iz jeze in sov-

raštva, ne bi toče tudi na svojo zemljo spuščal, ampak bi jo čuval.“

„Zareklo se ti je, moj Mirko!“ zaškrpne z zobmi Markičev Matija, „noben župnik ne tolče svojih farmanov. Kadar on spusti točo, nima več on črez njo oblast, ampak ona tolče, kjer hoče.“

„Tebi se je zareklo, moj Matija, ne meni, tedaj toča pada, kamor hoče; po tem takem ima prosto voljo in pamet?“

„Kaj pa ti praviš o zvonjenji na oblake, kadar se na točo pripravlja?“ pravi v hudej zadregi Markičev Matija. „Vem, da mi boš povedal, kar si v farovžu slišal.“

„Kdo nas pa hoče boljše podučiti kot gospod fajmošter? Moč božjo in svojo slabost vidimo v vsem kar storimo. Srce nas k Bogu kliče; in kdo nam hoče boljše pot k Bogu pokazati, kakor ravno gospod fajmošter? V zvonjenji na oblake rečem vam tako po kršanskem nauku: Cerkev ne uči, da zvonjenje prežene oblake in točo, ker povedal sem vam že preje, da mora toča zbog svoje teže iz oblakov na zemljo pasti. Po kršanskem nauku duhovni uče: zvoní se ob hudi uri zategadelj, da se kristjani spomnijo, da jim zlo preti, in da se k Vsegamogočnemu z molitvijo obrnejo, da

jih Njegova moč in dobrota čuva. Kaj ne verujete mar, da lahko Bog tako nesrečo od nas odvrne? Tako se je vam in našim prednikom kazalo; ali ljudje rajši to govorijo, kar ni prav, kar še nikdar ni bilo in nikdar ne bo, namreč da duhovni točo delajo. Bolje bi storili, ko bi na ono mislili, kar so vže večkrat v cerkvi slišali, da so ogenj, grom, strela, toča, led in sneg božje kazni, s kterimi nas dobri Bog opominja in od greha odvrta. So ljudje, ki se hočejo Bogu ustavljati; oni na Boga ne verujejo in pravijo, da ni Boga. Pa vsaj to le malo časa verujejo, kajti v nesreči kmalu spoznajo, da nekdo čez njih kraljuje. On, ki vedri in oblači, ki daje veter, ki pošilja rodoviten dež in zemljo oživljuje on tudi dela točo.“ Tako modro in lepo je posvaril Mirko nevedne svoje sosede.

VI.

Ves vtopljen v svoj govor ne zapazi Mirko, da so ga vsi obstopili. Muogo se jih je kesalo, da so bili do sedaj tako neumni, in zabiti in spoznali so, da je bila misel, da duhovni delajo točo, prazna, nespametna in pregrešna.

Mirko pa pravi, ves zadovoljen, da se je

ako misli, da se bo kedaj dalo doseči porazumljenje raznih narodov s to takozvano ustavoversko stranko, ki pa je v istini le stranka renegatov in Prusjakov. Dokler se bo vlada na to stranko ozirala in jo k sebi vabila, tako dolgo je njen trud zastoj; ako tako spravo išče, je ne bo našla. Mogoče je, da so tudi med nemškimi liberalci nekteri možje, katerim bi se kaj dalo dopovedati, vsaj grofa Coroninija smemo med take šteti; pa pri renegatih, naj bodo štajarsko slovenski, češki ali rusinski, pri teh ljudeh ni treba sprave iskati, ker njih srce je kar obsedeno sovraštva do svojega naroda in njegovega napredka v maternem jeziku; to se je že stokrat in tudi zdaj v Ptujem pokazalo.

Pa čemu se ti nemškutarji toliko jezé, čemu toliko upirajo? Ali res vlada tako silno podpira te štajarske Slovence, da je treba celo Nemčijo na pomoč klicati zoper nje? Kaj šel Vlada še ni štajarskim Slovencem ničesa privolila, in je na nje skoraj čisto pozabila, in vendar jim njihovi sovražniki vojsko napovedujejo zavolj koncesij, katerih Slovenci od vlade nikdar prejeli niso! Mariborska pripravnica se ni poslovenila, srednja šola sploh nobena, ljudske šole so tako že na pol nemške; kaj hočejo potem ti Nemci in nemškutarji, ki so se v Ptujem toliko ustili? Naj raje počakajo, da bo Taaffe Slovencem res kaj privolil, potem še le naj protestirajo, če se jim ljubi!

Vkljub temu resnemu prevdanku, ki ima tudi svojo žalostno stran za slovenski narod, se nehoté zopet k smehu nazaj vračamo, če se tega shoda v Ptujem domislimo. Zdi se nam, kakor bi videli pred seboj tiste malomestne filistre s svojo betvico nemščine, kako se repenčijo in povdarjajo svoje zastarelo in neumno stališče; vidimo jih te zastopnike „superiorne rase“ (boljšega, vzvišenega zaroda), ki imajo srce polno zaničevanja do slovenskega kmeta, pa je vendar njihova vednost in duhovitost tako revna, da bi še kmetu samo za šalo služiti zamogla. Še dobro, da imajo ti ljudje „Tagespošto“, „Marburgerco“ in „Cejlanko“, ki jim vsak dan navadne fraze v spomin kličejo, ker sicer bi še te pozabili in bi ne vedeli družega „schlagworta“ ko znani „du windischer esel.“ Ti ljudje, ki so turško voj-

tako dobro odrezal in vsaj večino farmanov na pravo pot spravil: „Podučila vas bo o tej reči, o kateri smo se danes pogovarjali tudi neka knjiga. Kteri znate brati, boste sami knjigo prebirali, kteri pa ne znate brati, Vam bodo pa vaši otroci brali, a vi jih boste pazno poslušali.“

Markičevem Matiju pa vendar še to ne gre v glavo, zategadelj vpraša: „Kaj je rekel? Da Bog točo dela? Kako bi Bog dobrega in slabega človeka enako kaznoval? Tega jaz ne verujem, Mirko je pol duhovna.“

„Slabe tolče, ker veliko grešijo, a dobre, da jih spodbuja k večji pobožnosti, da pokaže, da je on gospod nebes in zemlje. Tako ga zavrne Košnikova Mica, ki se je malo preje narbolj neumno ustila.“

Kmetje pa polni prepričanja, da je tudi toča božje delo izvikljejo: „Tako je; ti si nas, Mirko, na pravo pot pripeljal. Hvala Ti za tvoj poduk! Bog ti plati.“ —

Zdajci so se farmani razšli vedrega in veselega obraza, in so se ves pot o tem pogovarjali in težko prihodnje nedelje pričakovali, ko jim bo Mirko zopet kaj novega povedal. Le Markičev Matija je šel malo poparjen domov.

sko prespali, ki še zdaj ne verujejo, da na Dunaji odločuje Taaffe, ki še zdaj ne vedó, da je na Ogerskem, Hrvaškem, Poljskem, Českem povsod že narodni jezik v šole in vradnje vpeljan, ker mislijo, da je vse še nemško in da mora toraj tudi na spodnjem Štajarskem tako biti, — te smešne, kratkovidne in gluhe figure hočejo politične programe kovati in resolucije sklepati?! Ha, to je res izvrstno.

Žalibog razmere na Štajarskem za nas Slovence še niso tako ugodne, kakor na Kranjskem, kjer se te vrste ljudem le še posmehujemo; na Štajarskem treba se bo s to gardo, kakor je zankerna, še trdo boriti, in naši burilci se bodo večkrat spomnili pri tem izreka pruskega kralja: „Und mit solchen leuten muss ich mich herumschlagen,“ in s takšnimi ljudmi se moram tepsti —. Upamo pa in za trdno verujemo, da bo pravična in duhu časa primerna stvar zmagala nad zastarelo in onemoglo prejšno krivico, in prišel bo čas, ko bodo taki shodi in taki programi tudi na slovenskem Štajarskem smešni postali.

Politični pregled.

V Ljubljani 24. junija.

Avstrijske dežele.

O pomaujkanji druge tvarine pečajo se listi z govorom Poljaka **Volskega**, ki je tako čudno svoje rojake in njih zaveznike sramotil pred svojimi volilci, ustavoverce pa hvalil. Mi se res čudimo, da zamore tak človek na Poljskem voljen biti. Res je v Levovu mnogo judov in ti so njegov govor tudi zdaj odobrili, nasprotno pa se poljski listi hudujejo nad Volskim. Če je poljski klub kaj mošk, bo menda že o svojem času Volskemu povedal svoje mnenje.

„N. fr. Presse“ prinaša hudič članek zoper grofa Coroninija, ter mu odreka vsako zmožnost. Organ nespravljivih pravi: „proč s polovičarji!“ ter s tem naglašá, da neče slišati o nikaki spravi. Po izgledu tega lista zagrizajo se tudi drugi ustavoverni listi v vedno večjo nestrpljivost. Nam zamore to le prav biti, ker ravno s tem ustavoverci zapravljajo svojo vladomožnost in svoje simpatije pri dvoru in se nam ni še kmalo bati ustavoverne vlade. „Presse“ toraj prav dobro pravi, da ustavoverci sami utrjujejo stanje Taaffejevo, ker pri taki nespravljivosti nemškoliberalcev, kakor jo zdaj kažejo, je Taaffejeva vlada noobhodna potreba, in liberalni kričači, ki hočejo Taaffeja na vsak način vreči, ga s svojim kričanjem le podpirajo. Mi tudi tako menimo. Tudi „N. fr. Presse“ je pravo zadela, ko izraža bojazen, da bo Coronini nekaj ustavovercev k sebi zvalil in naredil iz njih osrednjo stranko, kakoršno si Taaffe že zdavnej želi. Zato je pa tudi tako jezna na njega.

Nasprotno pa nečemo verovati, kar si nekteri nemškutarški listi domišljujejo in želijo, namreč da se bodo mladočehi in liberalni Poljaki à la Volski odtrgali od desnice in naredili poseben klub, kateri bi v dogovore stopil z levico. Negledé na to, da bi tak klub le kakih 7 do 8 glav štel in večine odločevati ne mogel, je tudi malo verjetno, da bi se kteri našel med Čehi ali Poljaki, ki bi si upal popustiti svoje rojake in izročiti vlado v roke zakletim sovražnikom slovanstva. Popolno zvezo pa z liberalnimi Slovani morali bi ustavoverci kupiti z velikimi koncesijami v narodnih težnjah; te dovoliti pa zdaj nikakor še niso pri volji, dokler imajo še kaj upanja, da bodo celo vladno oblast v roke dobili. Kedar jim pa to

upanje enkrat zgine, potem tudi z mladočehi združeni ne bodo več zmožni za vlado.

Vnanje države.

Za **nemški** državni zbor bodo volitve jeseni. Dežela se bo imela odločiti ali za Bismarka ali proti Bismarku. Narodni liberalci imeli bodo težko stanje, ker jim Bismark nasprotuje, kar se dá, to pa iz tega uzroka, ker mu nečejo prav dati v njegovih narodno-gospodarskih nazorih. Bismark je odločen nasprotnik manšestrovcev, to je zagovornikov svobodne kupčije, in ker so judje pristaši te stranke, zato on sovraži še judje, in pravijo, da se mu celo dobro zdi, da so nekteri začeli judje preganjati.

V **Bolgariji** se čudne reči godé. Knez je pustil nedavno nektere voditelje narodne stranke zapreti, pa jih je zopet izpustil. Kakošne zasluge ima ta nemški mož za Bolgarijo, da si on upa tako postopati z domačini, kakor bi bili vsi njegovi sužnji? Bolgari so se pritožili pri ruskem caru čez kneza in tudi prosili, naj bi se ruski oficirji v Rusijo nazaj poklicali, ali pa naj bi se jim prepovedalo vtikati se v politične reči.

Iz **Rusije** se družega ne sliši, ko o vedno novih hudobijah nihilistov. Vendar se jim že dolgo časa ni posrečilo, da bi bili kako imenitno glavo zadeli. Če bi Božja roka ne čuvala nad deželami, ti ljudje bi bili v Rusiji že davno ves red prekucnili.

Iz **Sibirije** se poročá: Zdaj je tristo let, odkar je Sibirija združena z Rusijo. Najstarejše mesto v Sibiriji je Jenisej. To mesto je sklenilo, ruski vladi poslati prošnjo za ustanovljenje deželnega zastopa po izgledu „zemstev“, za ustmeno pravosodje, za svobodo tiska in govora, osebe, obrtnije in prometa.

Izvirni dopisi.

Z **Dunaja**, 22. junija. (Vesteneck pa „Tribüne.“ — Premembe pri generalnem štabu.) O svojem času sem Vam pisal, da bivši litijski glavar Vesteneck toži tukajšnja lista „Tribüne“ in „Vaterland“, ker sta ponatisnila pismo, s katerim je litijski gžupan čudne dogodke litijske naznanil slavni deželni vladi. G. Vesteneck si je menda mislil, da bode na Dunaji laglje kaj opravil, kakor pri porotnikih slovenskih, zato je pustil slovenske liste pri miru, ter je tožil samo dunajske. „Vaterland“ se je menda zares nekoliko zbal porotnikov, ki so po večini se ve da liberalni, ter je pred par meseci objavil neko izjavo, v kateri je razglasil, da ni res, da bi bil Vesteneck metal kepe v komisarjevo okno. Tega pa tudi pismo županovo ni trdilo, ampak tam je bilo le rečeno, da je to storila družba, pri kateri je bil tudi g. okrajni glavar. „Tribüne“ pa onega preklica ni hotela objaviti, ampak je že takrat izrekla svoje veselje nad tem, da bode imela enkrat priliko, delovanje bivšega litijskega glavarja tudi na Dunaji natančneje pojasniti. Mislili smo, da se je g. Vesteneck, ki je bil med tem prestavljen v Gradec, konečno vendar le spremislil ter tožbo zoper omenjeni list umaknil; tode današnja „Tribüne“ naznanja, da se to ni zgodilo, in da bode imela s Vesteneckom tiskovno pravdo. Dotično naznanilo je tako zanimivo, da jo Vam tu v slovenski prestavi podam. „Prijatelji našega lista v Gradcu, piše „Tribüne“, stavili so nam nekako čudno vprašanje, se li sme pred nekimi dnevi k osem-dnevemu eventualnemu zaporu obsojeni Fränzl vitez Vesteneck, ki je bil pred dvema mese-

cema za kazen iz Kranjskega na Štajarsko prestavljen, še spodobno prištevati k avstrijskim državnim vradnikom, ko se je pri sodnji dokazalo, da je z najbolj zaničljivimi izrazi javno sramotil slovenski narod, in da njegov daljni obstanek v vradu škoduje časti in veljavi vladini. Nam se dozdeva, da se to vprašanje ni poslalo pod pravih napisom. Kaznivredna dejanja Vesteneckova, kamor se prištevata tudi razžaljenje narodnosti, spada pred kazensko sodnijo, s katero je imel spoštovani gospod v štirih mesecih že trikrat opraviti. Kar pa zadeva veljavo vladino, je dolžnost gospodov ministrov brzdati svoje vradnike, mi pa se ne čutimo poklicane, da bi bili metle za vse včasih prav ostudne nagajivosti in prestopke podložnih vladinih organov. Mi smo pač v političnem boju pripravljene prijeti za pero, ako bi pa hotli ministerstvo proti njegovim lastnim vradnikom braniti, bi to pomenilo, da nad ministerstvom in njegovo odločnostjo obupujemo. Zakaj zastopniki slovenskega naroda pri veljavnem sodniku ne vložijo pritožbe? Surovi izrazi, katerih se je ta človek posluževal zoper slovenski jezik v tistem trenutku, ko se je ponašal s svojim naslovom kot okrajni glavar, se pač lahko službeno kaznujejo, zlasti pri političnem vradniku, ako se pa to ne zgodi, ne smemo take prizanesljivosti z malomarnim molčanjem še pospeševati. Vsakdo naj stori svojo dolžnost, katero mu njegova čast naklada, in kmalo bode takim ljudem delo ustavljeno. — Kako ministerstvo sodi o Vestenecku, nam je čisto neznan, to pa kaj dobro vemo, kako c. k. okrajni glavar Vesteneck sodi o ministru. Ne omenjamo tega, da je javno Taaffejevo ministerstvo imenoval črn oblak na avstrijskem obnebj, nam je ta čudni (španski) človek včeraj (20. junija) po odvetniku dr. Jožefu Koppu poslal tožbo zaradi razžaljenja časti, ker je „Tribüne“ pisala o popivanju Vesteneckovem v Šmartnu in o pobijanju oken v Litiji. V tej zatožbi, ki bode nam in občanom litijskim in ljubljanskim dala priliko, vradovanje in društvene skoke (ekstravagance) c. k. okrajnega glavarja enkrat tudi Dunajčanom v javni obravnavi pokazati, se ljubeznjivi okrajni glavar Taaffejevega ministerstva naravnost pritožuje čez svoje predstojnike, se samega sebe imenuje poštenega in zelo pohvaljenega, ter toži, da ga vlada vendar le ne brani in da mu deželni predsednik na eno njegovih poročil še odgovora ni dal! To dobri mož pripoveduje v privatni tožbi zoper naš časnik po dr. Jožefu Koppu! Ali naj še kaj pišemo o lepem obnašanju državnih vradnikov pod sedanjo vlado? Gospodje niso le surovi proti narodnostim, oni začenjajo biti še posebno debeli proti svojim ministrom. Kaj naj temu nasproti storé narodnosti, to morajo pač same vediti“. Reč se bode toraj tudi na Dunaji obravnavala in Dunajčani bodo imeli tudi svojo „hetz“. Vesteneck pa bo potem menda tudi sprevidel, da so minuli tisti časi, ko je on zaradi svojih posebnih zvez v Ljubljani in na Dunaji vse premogel.

Pri generalnem štabu so se zgodile važne premembe. Dozdaj je bil načelnik generalnega štaba podložen vojnemu ministerstvu, odslej pa bo podložen in odgovoren edino le cesarju. On bode kot pomočnik vojnemu ministerstvu na strani stal ter mu stavljaj svoje predloge, vendar bo pa imel o jako važnih generalni štab zadevajočih rečeh po vojnem ministru poročati tudi cesarju samemu ter jim stavljati svoje predloge. Na Pruskem so imeli že zdavnaj pri vojni tako vravnava, ki se je tudi prav dobro obnesla.

Iz Selške doline, 18. junija. (Kako Nemcev išče!) Večkrat ste že omenili v Vašem cenjenem listu o „Schulvereinu“, kterega je rodilo Nemcev sovraštvo do Slovanov in slepa, zagrizena strast ves svet germanizirati. Naj naznanim častitim čitateljem, kako iščejo vspeha svojemu društvu. Ni še dolgo, ko je prišel v Sorico neki agent „Schulvereina“ opazovat, je li kaj upati za nemški jezik. Ustavljaj je ljudi na cesti, ženske na polju in jih po nemški nagovarjal — toda slišati je moral le strašne, barbarske besede: niks tajč! Ko bi ne bil naletel nekih Sorčanov, kateri so se pa le pri vojaki navadili nemščine, revež bi bil glahim ušesom trobil. — Ogledoval je v Sorici tudi šolo in potem se najprvo spravil nad učitelja, naj bi prevzel nemško podučevanje — toda zastonj! Dokler je še kaj značajnosti med učitelji, je menda ne bodo prodajali za beraške goldinarje slovanofagom. Lotil se je celo ondotnega gospoda župnika in ga hotel spreobrniti v razširjavca nemške kulture. Da je pri njem še manj opravil, se samo ume. Ker se je njegov kulturni misijon v Sorici tako slabo obnesel, pobral jo je dalje čez primorsko mejo v Podberdo in Nemški Rut.

Kakor sem zvedel je tamkej ravno tako malo opravil, čeravno je ljudi v gostivnico vabil in jim piti dajal.

Tako se smešijo sami sebe patroni nemškega Schulvereina! Veliki nemški narod išče par stotin nekdanjih nemških izseljencev v sorških hribih, ki so nemščino že davno pozabili. Zakaj neki? Omenjeni agent je med drugim rekel: Ob sich nicht welche urdeutsche Wörter finden liessen? Morebiti nemškemu svetovnemu jeziku manjka besed?

Mislím, da edini vzrok je germanizacija, da bi potem Kranjsko tem ložje za Nemčijo tirjali. Toliko pa vem iz lastne skušnje, da Sorica in sosedne vasi so za Nemčijo zgubljene, in Soričanom je ravno tako mar biti Nemcem, kakor na pr. Belim Kranjcem!

Iz Dobropolja, 16. junija. Zares slaven dan je praznik sv. reš. Telesa, slehernemu človeku, v čigar prsih bije kršansko srce. Pri nas smo letos tem veselejši obhajali ta dan, ker so nam naš ljubljani gosp. kaplan Lotrič, na lastne stroške sezidali krasno kapelo na čast sv. križu, našemu farnemu patronu, kjer se bere prvi sv. evangelij. Poprej je stal tukaj le lesen križ, s sv. raspelom, ali zdaj stoji na istem kraji krasna kapela. V resnici se izpolnujejo besede, ktere so bili izrekli naš tako blagi gosp. kaplan, ko so bili nastopili službo pri nas: „Nisem prišel iskat k vam ne zlata ne srebra, ampak voditi vas želim po poti v večno zveličanje“. Skoz tri leta, ktere so službovali tu pri nas, so si zaslužili časten spomin, kateri bo nepozabljiv ostal v srcu farmanov. Na njih prizadevanje se je kaplanija tako krasno prenovila, da je kinč naše fare, zraven stoječi hlev pa so na lastne stroške napravili, in kdo bo našteval vse dobrote, ktere so nam v dušnih in telesnih potrebah skazali. Zato nam je prav hudo, ko se oni zdaj ločijo od nas, da se preselijo na novo službo, ter jim prav iz srca za slovo zakličemo: Bog Vas obvaruj tudi naprej, ter blagoslovi prav obilno Vaše delovanje!

Domače novice.

V Ljubljani, 25. junija.

Oznanilo.

Ponedeljek 27. t. m. zjutraj ob 9. uri in 31 m. pridejo v Rim potujoči slavjanski

romarji v Ljubljano. Iz Maribora odrinejo ob 3. uri in 47 min. V Trst dospejo ob 2. in 47 min. popoldne, in v torek (28.) se zjutraj ob osmih odpeljejo v Jakin (Ankono) na posebnem Lloidovem parobrodu. Izkaznice dobivajo se pri meni.

V Ljubljani 24. junija 1881.

Dr. Jarc.

(Na realki ljubljanski) bodo ustmene zrelostne preskušnje 11. in 12. julija, torej tudi pred sklepom šolskega leta 15. jul.

(O deželnem zboru) je tukajšnji dopisun liberalnih listov dunajskih tje telegrafiral, da se je tukajšnjim poslancem z Dunaja sporočilo, da bode deželni zbor zkoraj razpuščen. Poslancem tako sporočilo ni došlo in dopisun, kteremu zmanjkuje gradiva, se je zopet prav debelo zlagal.

(Matični odbor) ima 9. julija sejo, v kterej bo oddal tajniško službo.

(Slavnost sv. Cirila in Metoda.) Národna društva ljubljanska sklenila so, praznovati slovesno god slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda prihodnji mesec, to je, v nedeljo dné 10. julija t. l., zjutraj še slovesno sveto mašo v cerkvi čč. oo. frančiškanov ter na večer z besedo na sijajno razsvitljenem čitalničnem vrtu, pri kateri bode sodeloval slav. pevski zbor čitalnice ter svirala cela vojaška godba c. kr. peš-polka št. 26 veliki knez Mihael. — Natanjčnej program slavnosti naznani se pozneje po časnikih in plakatih.

(Kupčijski minister) je potrdil g. Kušarja za predsednika in g. Horaka za podpredsednika kupčijske zbornice ljubljanske.

(Toča) je pobila v Bizelji, kjer rastejo sicer znana, dobra vina. Revščina grozi velikanska postati, ker prebivalci družega pridelka skoraj nemajo, ko vino, pa še to se jim je že tri leta skazilo. Tudi na Trati pri Loki, v Kočevji in po Hrvaškem je toča mnogo škode naredila.

(Kresovi.) V četrtek zvečer je bilo videti mnogo kresov po slovenskih hribih. Sokolovci so ga zažigali na Rožniku, ter pri ognju vesele pesmi prepevali in se hladili s pivom. Večer je bil lep, vročina pa za naše obnebe že precejšna.

(Lepa nedelja), to je tista po sv. rešnjem telesu, se je letos slabo obnesla, ker ni minula brez deža. Kmetje pa pravijo, da je trinajst nedelj potem takih, kakoršna je lepa nedelja, toraj bi se v letošnjih nedeljah ne bilo nadejati lepega vremena.

(Za iztirjevanje zaostalih davkov) treba je po ukazu finančnega ministerstva tudi v Ljubljani plačevati kazen 5 krajcarjev na dan. Mestni zbor je v četrtek o tej zadevi sklenil: 1. ministerstvo prositi, da ta ukaz prekliče; 2. k deželnemu predsedniku poslati deputacijo, ki naj ga prosi, da ta ukaz toliko časa ustavi, dokler ministerstvo ne reši gori omenjene prošnje; 3. pozvediti, se je li enak ukaz razposlal tudi drugim glavnim mestom, kjer mestni vradi pobirajo davke.

(Nemški potniki na Kranjskem.) „Tagespost“ je nedavno pisala, da na Kranjsko zato tako malo nemških potnikov prihaja, ker se tukaj Nemci napadajo. Da bi se pri nas mirni Nemci napadali, ki ljudstva ne provocirajo, tega do zdaj še nismo slišali. Sicer pa nam tudi na Nemcih ni toliko ležeče, ali pridejo v našo deželo ali ne. Malo jih je, da bi k nam kaj prinesli, večina jih je takih, ki bi radi kaj odnesli ali pa svojim ljudem tukaj prostor naredili, ker jim doma že tesna hodi. Mnogi pa pridejo že s tem namenom, da bi pomagali zidati nemški most do Adrije. Menj ko bo

Nemcev k nam prihajalo, bolje bo za nas. To v pojasnilo „Tagespost“ in nje dopisnikom.

(Požigalca), ki je bil v petek zjutraj v Mostah zažgal hlev posestnika Kaltenebergerja, so že dobili. Eden navadnih vlačugov se je namreč v neki šnopsariji v gledišnih ulicah sam ponašal, da je zapalil omenjeni hlev. Reč se je naznanila policiji, ki je postopača prišla in zaprla.

(Spred sodišča.) G. V. odopivec Ludvik, učitelj na Ubeljskem, je bil v četrtek [23. t. m. od deželne sodnije obsojen na 7 mesecev zapora, ker je g. okrajnega sodnika v Senožčah dolžil podkupljivosti in pristranosti pri razsojevanju tožbá.

Razne reči.

— Katoliška cerkev je vojskujoča in nikdar brez sovražnikov. Kedar premaga hudega, prikaže se jej še hujši. Za materializmom je to spiritizem, kateri je iz Amerike nagloma razširjati se jel po materialistični Evropi, in drega celo v našo Slovenijo. Katoličani, čujte! V „Vaterl.“ naznanjajo se primerne knjige, ki v pravi čas prihajajo na dan v poduk na pr. „Der Spiritismus u. das Christenthum“ v. Wieser; „Der neuere Spiritismus“ v. Dippel itd.

— Procesije na Francoskem prepovedane. Na Francoskem so prišli že tako daleč, da je sedanja brezbožna vlada prepovedala navadne vsakoletne procesije na čast sv. Rešnjemu telesu. V velikem mestu Nantes pa je ljudstvo v kljub prepovedi zbralo se in hodilo v velikih trumah po navadni poti, koder bi imela procesija hoditi. Pred cerkvami so se ljudje ustavljali in pobožne pesmi prepevali. Brezverski republikanci pa so začeli nalašč „marselezo“ v mes kričati. Prišlo je do nemirov in bilo je več ljudi prijetih in zaprtih.

— Oporoka grofa Karoly-a. Ta bogati magnat je zapustil premoženje več milijonov vrednosti. Posestva je razdelil med svoja dva sinova, hčeri je pa zapisal en milijon 200.000 gl. v gotovini za doto. Oporoko je pa naredil tako, da če bi kateri njegovih naslednikov stopil iz katoliške cerkve, zgubi vsako pravico do dedščine.

— Trboveljska družba za premog je nakupila premogokop pri Banjiluki v Bosni in bo tudi tam kopati začela. Sploh hoče ta družba bojda nakupiti vse premogove rudokope po Štajarskem, Hrvaškem, v Istri, Dalmaciji in Bosni. To pa menda zato, da ne bo konkurence imela in da bo lahko sama določevala ceno.

— Vina iz Madeire ne bo več. Nekdaj je slovelo madeirsko vino radi svoje dobrote. V zadnjih letih pa so vinarji na otoku Madeiri popustili vinograde in se bavijo z drugimi pridelki. Prišla je namreč taka bolezen na trto, da niso mogli nič več pridelati; kdor je pridelal prej 30 vedrov, je zdaj komaj enega dobil. Zdaj so začeli namesto trte saditi sladkorjevo rastlino in delajo sladkor, ki se prav dobro obnaša. Drugi vinarji se pečajo pa s tobakom.

— Vino na Algierskem. Med tem, ko vinska trta na otoku Madeiri umira, pridobiva si novo domovino na Algierskem v Afriki. Marljivo Francozje so nasadili trte, koder je bilo prej prazno goščevje ali celo pust kraj in glej, vino je prav dobro in okusno, ter se ga vsako leto več pridelá.

— Zlato na Ogerskem. V Paksu na Ogerskem so našli zlato, in začeli so ga že kopati. Obetajo si velikega dobička. Poklicali

so do zdaj 50 knapov iz tujih krajev, ker tamonjši ljudje ne znajo, kako se zlato koplje in na dan spravlja.

— Konfiskacije. V aprilu tega leta je bilo v Avstriji (brez Ogerake) zaseženih 85 časnikov, med njimi 29 avtonomističnih in samo 17 ustavovernih, 2 socialna in 7 irredentarskih; po jeziku pa 46 nemških, 17 čeških, 10 poljskih, 3 slovenski, 2 hrvaška, 7 laških, 1 francozki in 1 ruski. Če se toraj ustavoverci pritožujejo, da nimajo tiskovne svobode, vidno je iz zgorajega pregleda, da bi imela naša stranka več pravice, se pritožiti, ker ona vlado podpira, pa jo vendar konfiskacije bolj pogosto zadevajo, ko nemško-liberalne liste.

— Kako v Kaliforniji pšenico žanjejo. V Kaliforniji imajo take mašine, da žito samo klase poreže, bilke pa pusti. Te odrezane klase vržejo precej na njivi v mlatilnico, ter se izmlatijo takoj, ako je klasje dovolj suho. V Kaliforniji namreč po leti malo-kedaj dežuje.

— Vojaške vaje se pričnejo koncem avgusta.

— Spomenik na čast cesarju Maksu. V Kveretari na Meksikanskem bodo postavili na tistem trgu, kjer je bil ustreljen cesar Maks in njegova generala Miramon in Mejia, tri piramide iz granitnega kamna.

— Huda ura. V Zagorji na Hrvaškem je toča pobila. V Samoboru je strela vdarila v zvonik in cerkev, ko je bilo ravno polno ljudi v njej, pa se nikomur nič ni zgodilo. V Desenici je tudi toča pobila. Okoli Zagreba so se čutili zopet potresi.

— Italjan, ki je bil v Marsilji tepen. Zaano je že iz časnikov, kako hudo so se v Marsilji tepli Francozi in Lahi, tako da je bilo več mrtvih in mnogoranjnih. Med poslednjimi je bil tudi neki avstrijski Lah, o katerem pripoveduje tržaški „Tagblatt“ to le: Neki Tržačan je bil tudi član laškega kluba v Marsilji in je iz okna doli gledal, ko so se pretepavali. Pozneje pa je šel doli gledat. V gnječi pa mu je nekdo na nogo stopil, in Lah je zakričal nehoté „corpo di baccho!“ V tem hipu pa, ko so ga po besedi spoznali za Laha, dvignilo se je sto pesti nad njega in kričali so: „Un Italien! un espion! a la lanterne!“ (en Lah, en ogleduh, na svetilnico ž njim!) Zdaj se je ta tržaški Lah naenkrat spomnil, kar se mu morda že več let ni prigodilo, da je prav za prav Avstrijanec, in da bi Francoze potolažil, je kričal; „Ich bin kein Italiener, ich bin ein Oesterreicher!“ Pa tudi to mu ni nič pomagalo. Francozje niso razumeli, kaj pravi, samo toliko so vedeli, da nemški govori. Zato so mislili, da je Prus in začeli so vpiti iz sto gri: „Italien ou Prussien, c'est bien tout égal — à la lanterne!“ (Lah ali Prus, to je vse eno, na svetilnico ž njim“).

Res so ga vlekli in suvali proti svetilniku, ki je stal tam na cesti, da bi ga obesili. Imel je že vrv okoli vratu, kar prileti iz sosedne hiše šest oboroženih mož, ki so ga hitro med se vzeli in stekli ž njim v hišo nazaj ter vrata zaklenili. Ljudstvo je še dolgo razbijalo po vratih, pa jih ni moglo hitro zlomiti. V tem pa je prišla vojaška straža, ki je ljudstvo razgnala. Lah je padel v omedlevico in se en čas ni zavedel. Ko je vsled potrežbe zopet toliko okreval, da je mogel oči odpreti, prašal je, kje da je prav za prav? Rekli so mu, da je v avstrijskem generalkonzulatu. Tisti, ki so ga rešili, bili so stražniki avstrijskega konzulata, in prišli so mu menda zato na pomoč, ker so ga ališali vpiti: „Ich bin ein

Oesterreicher!“ Iz te dogodbe sledi, da včasih tudi tržaškemu Labu ne škoduje, ako se izpozna za Avstrijanca.

Tržne cene v Ljubljani.

Pšenica hektoliter 9 gl. 75 kr.; — rež 6 gl. 50 kr.; — ječmen 4 gl. 70 kr.; — oves 3 gl. 25 kr.; — ajda 5 gl. 70 kr.; — proso 5 gl. 03 kr.; — koroza 5 gl. 50 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gl. 67 kr.; — fižol hektoliter 7 gl. 50 kr. — masla kilogram — gl. 80 kr.; — mast 78 kr.; — špeh frišen 66 kr.; špeh prekajen 72 kr.; jajce po 2 kr. mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 56 kr.; — teletnine 46 kr.; — svinjsko meso 58 kr. — Sena 100 kilogramov 2 gl. 67 kr. slama 1 gl. 78 kr. 100 kil; drva trde 6 gl. 20 kr. mehke 5 gl.

Telegrafske depzarne cene 24. junija.

Papirna renta 76.60 — Srebrna renta 77.10 — Zlata renta 94 — — 1860letno državno posojilo 132.69 Bankine akcije 825 — Kreditne akcije 350 — — London 117.90 — — Cos. kr. cekini 5.50. — 20-frankov 9.30.

Naznanilo.

V Šmarji pod Ljubljano se bo 4. nedeljo po Binkoštih, to je dne 3. julija t. l. popoldne ob 4 uri izdelovanje novih klopi za farne cerkev iz že pripravljenega hrastovega lesa po očitni dražbi strokovnjaku izročilo, ki bo za to delo nar manj zahteval.

Cerkv. predstojništvo.

Sveto leto

to je a) molitve pri okiskovanji treh cerkev s trojnimi litanijami; b) Poduk o odpustkih. Jutranja in večerna pobožnost, sv. maša in kratek poduk, kako sv. križev pot moliti in c) sostavek popolnih in nepopolnih lahko zadobljivih odpustkov.

Potem takem je knjižica, spisana po vis. čast. gosp. proštu Jarcu, tudi za poznejše čase prav pripravna in podučljiva.

Velja z ličnim zavitkom 20 kr., vezana pa 35 kr. Kdor jih 50 vkup vzame, dobi jih 5 po vrhu. (3)

Katol. bukvarna.

Die katholischen Missionen,

nemšk misijonski list,

izšla je ravno 6. številka, letnika 1881.

Na leto izide 12 snopičev v 4°, ter pri naša mnogovrstne spise iz raznih delov sveta, podobe v tem listu so izvrstno izpeljane. Cel letnik velja 2 gl. 40 kr. v bukvarni prejeman, po pošti 3 gl. 10 kr.

Obseg tega snopiča je naslednji: Berilo: Die apostolischen Vikariate Chinas (z dvema zemljevidoma. — Ein Apostel der Freiheit. — Bilder aus dem Gelobten Lande. — Nachrichten aus den Missionen: Türkei, Japan, Central-Afrika, Süd-Afrika. — Miscellen. — Für Missionszwecke. — Das Werk der heil. Kindheit.

Podobe: Portal der Kirche Santa Maria von Belem in Lissabon. — Die Grotte des hl. Johannes bei Ain-Karim. — Das österr. Pilgerhaus in Jerusalem. — Ein altes Bild der unbefleckten Empfängnis aus Japan. — Vorstadt von Nagasaki.

Vsi izšli zvezki se še lahko dobivajo ter jih našim naročnikom radi koj dopošljemo.

K obilnim naročilom vljudno vabi

Kat. bukvarna.

Umetne

zobe in zobovje

postavlja po najnovejšem amerikanakem sostavu v zlato, vulkanitu brez bolečin. Plombira z zlatom itd.

Zobne operacije izvršuje popolno brez bolečin s prijetnim mamilom. (10)

A. Patchel,

zobni zdravnik

poleg Hradskega mosta v I. nadst.